

Europos Sąjungos
Taryba

Briuselis, 2022 m. gegužės 13 d.
(OR. en)

9053/22

Tarpinstitucinė byla:
2022/0147 (COD)

CONSOM 115
MI 387
COMPET 331
EF 137
ECOFIN 425
DIGIT 96
CODEC 687
CYBER 168

PRIDEDAMAS PRANEŠIMAS

nuo:	Europos Komisijos generalinės sekretorės, kurios vardu pasirašo direktorė Martine DEPREZ
gavimo data:	2022 m. gegužės 12 d.
kam:	Tarybos generaliniam sekretoriatui
Komisijos dok. Nr.:	COM(2022) 204 final
Dalykas:	Pasiūlymas dėl EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS DIREKTYVOS, kuria dėl nuotoliniu būdu sudaromų finansinių paslaugų sutarčių iš dalies keičiama Direktyva 2011/83/ES ir panaikinama Direktyva 2002/65/EB

Delegacijoms pridedamas dokumentas COM(2022) 204 final.

Pridedama: COM(2022) 204 final

EUROPOS
KOMISIJA

Briuselis, 2022 05 11
COM(2022) 204 final

2022/0147 (COD)

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS DIREKTYVA

**kuria dėl nuotoliniu būdu sudaromų finansinių paslaugų sutarčių iš dalies keičiama
Direktyva 2011/83/ES ir panaikinama Direktyva 2002/65/EB**

(Tekstas svarbus EEE)

{SEC(2022) 203 final} - {SWD(2022) 141 final} - {SWD(2022) 142 final}

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

1. PASIŪLYMO APLINKYBĖS

• Pasiūlymo pagrindimas ir tikslai

Direktyva 2002/65/EB dėl nuotolinės prekybos vartotojams skirtomis finansinėmis paslaugomis (toliau – Direktyva arba Nuotolinės prekybos finansinėmis paslaugomis direktyva) siekiama užtikrinti laisvą finansinių paslaugų judėjimą bendrojoje rinkoje suderinant tam tikras šios srities vartotojų apsaugos taisykles ir užtikrinti aukštą vartotojų apsaugos lygį. Jeigu nėra konkrečioms produktams skirtų ES teisės aktų arba ES horizontaliųjų taisyklių, kuriomis reglamentuojama konkrečiai vartotojams skirta finansinė paslauga, Direktyva horizontaliai taikoma visoms esamoms ar būsimoms banko, kredito, draudimo, asmeninės pensijos, investicijų ar mokėjimo paslaugoms, teikiamoms naudojantis nuotolinio ryšio priemonėmis (t. y. tuo pačiu metu fiziškai nedalyvaujant prekyautojui ir vartotojui). Direktyvoje nustatoma informacija, kuri turi būti pateikta vartotojui prieš sudarant nuotolinės prekybos sutartį (ikisutartinė informacija), vartotojui suteikiama teisė atsisakyti tam tikrų finansinių paslaugų ir nustatomos neužsakytų paslaugų ir neužsakytų pranešimų teikimo taisyklės.

Buvo atliktas Direktyvos Reglamentavimo kokybės ir rezultatų programos (REFIT) peržiūros **vertinimas**, o Komisija jo rezultatus pateikė **Komisijos tarnybų dariniame dokumente**¹. Pagrindinius vertinimo rezultatus galima apibendrinti dviejose bendrose išvadose. Pirmą išvadą – pradėjus taikyti Direktyvą buvo priimti keli konkrečioms produktams skirti ES teisės aktai (pvz., Vartojimo kredito direktyva² arba Hipotekos kredito direktyva³) ir horizontalieji ES teisės aktai (pvz., Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas⁴), kurie apima vartotojų teisių, susijusių su finansinėmis paslaugomis, kurioms anksčiau buvo taikoma Direktyva, aspektus. Tokių neseniai priimtų teisės aktų poveikis yra tas, kad Direktyvos svarba ir pridėtinė vertė vėliau sumažėjo. Antra išvada yra ta, kad vis dėlto vertinime pabrėžiama, jog Direktyva vis dar aktuali keliose srityse (pvz., tam tikroms brangioms investicijoms, kaip antai deimantams, toliau taikomos nuostatos dėl teisės gauti ikisutartinę informaciją). Vertinime pabrėžiama, jog apsauginė funkcija užtikrino, kad vartotojai turėtų tam tikrą nuotolinių sutarčių apsaugos lygį net ir finansinių produktų, kuriems dar nebuvo taikomi jokie ES teisės aktai (pvz., nesant ES taisyklių dėl kriptoturto, taikoma Direktyva), atveju. Vertinimas taip pat parodė, kad kai kurie pokyčiai, pavyzdžiui, didėjantis paslaugų skaitmeninimas, turėjo įtakos Direktyvos veiksmingumui siekiant jos pagrindinių tikslų – užtikrinti aukštą vartotojų apsaugos lygį ir skatinti tarpvalstybiniu mastu teikti nuotoliniu būdu parduodamas finansines paslaugas.

Be įvairių Komisijos politinių ir teisėkūros veiksmų, per pastaruosius 20 metų **nuotolinė prekyba vartotojams skirtomis finansinėmis paslaugomis sparčiai keitėsi**. Finansinių paslaugų teikėjai ir vartotojai atsisakė Direktyvoje nurodyto fakso ir atsirado naujų rinkos

¹ Europos Komisija, Komisijos tarnybų darbinis dokumentas „Direktyvos 2002/65/EB dėl nuotolinės prekybos vartotojams skirtomis finansinėmis paslaugomis vertinimas“, SWD(2020) 261 *final*.

² 2008 m. balandžio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2008/48/EB dėl vartojimo kredito sutarčių ir panaikinanti Tarybos direktyvą 87/102/EEB (OL L 133, 2008 5 22, p. 66).

³ 2014 m. vasario 4 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/17/ES dėl vartojimo kredito sutarčių dėl gyvenamosios paskirties nekilnojamojo turto, kuria iš dalies keičiamos direktyvos 2008/48/EB ir 2013/36/ES bei Reglamentas (ES) Nr. 1093/2010 (OL L 60, 2014 2 28, p. 34).

⁴ 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (OL L 119, 2016 5 4, p. 1).

dalyvių (pvz., finansinių technologijų bendrovių), turinčių naujų verslo modelių ir naujų platinimo kanalų (pvz., internetu parduodamų finansinių paslaugų). Vartotojai yra pasirengę naudotis skaitmeninėmis priemonėmis tokiomis aplinkybėmis ir internetu perka finansinius produktus ir paslaugas, todėl įsivertinę rinkos dalyviai turi pritaikyti savo prekybos ir verslo praktiką. COVID-19 pandemija ir su ja susijusios izoliavimo priemonės taip pat apskritai paspartino apsipirkimą internetu. Šiuo atžvilgiu Direktyva taip pat atliko svarbų vaidmenį užtikrinant finansinių paslaugų teikimą ir kartu užtikrinant aukštą vartotojų apsaugos lygį, pavyzdžiui, bankų sektoriuje, visų pirma skaitmeninio prisijungimo tikslais⁵. Pandemijos metu taikytos izoliavimo priemonės reiškė, kad fiziniai vartotojų ir paslaugų teikėjų susitikimai bankuose buvo minimalūs. Todėl galimų klientų skaitmeninis prisijungimas vyko reguliariau. Tokiais atvejais finansų paslaugų teikėjai, siekdami gauti atitinkamų kompetentingų institucijų nuomonę, taikė Direktyvos taisykles, nes sutartis buvo sudaroma nuotoliniu būdu (t. y. finansinės paslaugos teikėjui ir vartotojui fiziškai nedalyvaujant). Atsižvelgdama į vertinimo rezultatus, Komisija į 2020 m. Komisijos darbo programą⁶ įtraukė Direktyvą dėl REFIT peržiūros. Šiuo tikslu 2021 m. Komisija, remdamasi minėtu vertinimu, atliko poveikio vertinimą. Poveikio vertinimo rezultatas – toliau pateikiamas pasiūlymas dėl teisėkūros procedūra priimamo akto.

Pasiūlymu siekiama supaprastinti ir modernizuoti teisės aktų sistemą panaikinant galiojančią Nuotolinės prekybos finansinėmis paslaugomis direktyvą ir kartu įtraukiant atitinkamus vartotojų teisių aspektus, susijusius su nuotoliniu būdu sudaromomis finansinių paslaugų sutartimis, į horizontaliai taikomos Vartotojų teisių direktyvos taikymo sritį.

Bendras teisės akto tikslas lieka nepakitęs: skatinti finansinių paslaugų teikimą vidaus rinkoje, kartu užtikrinant aukštą vartotojų apsaugos lygį. Šio tikslo siekiama penkiais skirtingais būdais.

- **Visiškas suderinimas:** toks pat aukštas vartotojų apsaugos lygis visoje bendrojoje rinkoje geriausiai užtikrinamas visiško suderinimo priemonėmis. Suderinimas reiškia, kad taisyklės bus panašios visiems finansinių paslaugų teikėjams ir vartotojams bus suteiktos tokios pačios teisės visose ES valstybėse narėse.
- **Ikisutartinė informacija:** elektroniniu būdu arba popieriuje laiku, aiškiai ir suprantamai gavus pagrindinę informaciją, užtikrinamas būtinas skaidrumas ir vartotojui suteikiama daugiau galių. Šiuo atžvilgiu pasiūlymu siekiama reglamentuoti, kokia, kaip ir kada turi būti teikiama ikisutartinė informacija. Konkrečiai kalbant, taisyklės modernizuojamos, įtraukiant tam tikrus Direktyvoje 2002/65/EB nenurodytus duomenis, pavyzdžiui, finansinių paslaugų teikėjo pateiktą e. pašto adresą. Pasiūlymu taip pat reglamentuojama, kaip turi būti teikiama su elektroniniais ryšiais susijusi informacija. Be to, pasiūlyme nustatomos taisyklės, kada informacija turi būti teikiama, kad vartotojams būtų suteikta pakankamai laiko gauti ikisutartinei informacijai suprasti ir jai įvertinti prieš faktiškai sudarant sutartį.

⁵ Skaitmeninis prisijungimas – procesas, kurio metu potencialus vartotojas ir finansinių paslaugų teikėjas fiziškai nesusitikę visiškai skaitmeniniu būdu keičiasi nuomonėmis tikrąjį laiką, kad vartotojas taptų finansinių paslaugų teikėjo klientu.

⁶ Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui, *Patikslinta 2020 m. Komisijos darbo programa. Daugiau siekianti Sąjunga*, COM(2020) 440 final.

- **Teisė atsisakyti sutarties:** teisė atsisakyti sutarties yra viena iš pagrindinių vartotojo teisių. Tai ypač svarbu finansinių paslaugų srityje, nes tam tikri produktai ir paslaugos yra sudėtingi ir gali būti sunku juos suprasti. Ši teisė buvo sustiprinta dviem konkrečiais būdais: pirma, prekiautojas turi pateikti sutarties atsisakymo mygtuką, kai vartotojas elektroninėmis priemonėmis sudaro finansinių paslaugų sutartį nuotoliniu būdu. Tokiu būdu vartotojui tampa lengviau naudotis šia teise; antra, atsižvelgiant į tai, kada turi būti pateikta ikisutartinė informacija, prekiautojas pateiks pranešimą apie teisę atsisakyti sutarties, jei laiko tarpas tarp ikisutartinės informacijos gavimo ir sutarties sudarymo yra trumpesnis nei viena diena.
- **Sąžiningumas internete:** finansinių paslaugų sutartys vis dažniau sudaromos elektroninėmis priemonėmis. Todėl, siekiant užtikrinti aukštą vartotojų apsaugos lygį, pasiūlyme nustatomos specialios taisyklės, kuriomis siekiama apsaugoti vartotojus sudarant finansinių paslaugų sutartis elektroninėmis priemonėmis. Pirma, juo nustatomos taisyklės, susijusios su tinkamais paaiškinimais nuotoliniu būdu, be kita ko, naudojantis internetinėmis priemonėmis (pvz., „RoboAdvice“ arba pokalbių langeliais). Taisyklėse nustatyti informacijos reikalavimai, kuriuos prekiautojas turi pateikti vartotojui, ir galimybė vartotojui, jei naudojamos internetinės priemonės, prašyti žmogaus įsikišimo. Todėl vartotojas turi visada turėti galimybę bendrauti su prekiautoju atstovaujančiu asmeniu. Pasiūlymu taip pat siekiama užtikrinti, kad prekiautojai nepasinaudotų vartotojų polinkiais. Atsižvelgiant į tai, jiems draudžiama savo elektronines sąsajas nustatyti taip, kad tai galėtų iškreipti arba pakenkti vartotojų gebėjimui priimti laisvą, savarankišką ir informacija pagrįstą sprendimą ar pasirinkimą.
- **Vykdymo užtikrinimas:** pasiūlymu taip pat sugriežtinamos su finansinių paslaugų teikimu susijusios vykdymo užtikrinimo taisyklės: šiuo metu Direktyvoje 2011/83/ES dėl vartotojų teisių (toliau – Vartotojų teisių direktyva) nustatytų vykdymo užtikrinimo ir sankcijų taisyklių taikymas išplečiamas nuotoliniu būdu sudaromoms finansinių paslaugų sutartims, įskaitant pakeitimus, padarytus Geresnio vykdymo užtikrinimo ir modernizavimo direktyva (ES) 2019/2161, dėl sankcijų už tarpvalstybinius plačiai paplitusius pažeidimus.

• **Suderinamumas su toje pačioje politikos srityje galiojančiomis nuostatomis**

Direktyvos 2002/65/ES ir 2011/83/ES turi tam tikrų panašumų. Abiem direktyvomis vartotojams suteikiama pagrindinių vartotojų teisių, pavyzdžiui, teisė atsisakyti sutarties ir teisė gauti ikisutartinę informaciją. Jomis abiem reglamentuojamos nuotoliniu būdu sudaromos sutartys, jos taikomos horizontaliai, kaip bendrieji teisės aktai. Tačiau šiuo metu į Direktyvos 2011/83/ES taikymo sritį finansinės paslaugos nepatenka. Šio pasiūlymo tikslas – panaikinti bendrą finansinių paslaugų neįtraukimą į Direktyvą 2011/83/ES išplečiant jos taikymo sritį, kad ji apimtų nuotoliniu būdu teikiamas finansines paslaugas. Tai reiškia, kad kai kurie dabartinės Direktyvos 2011/83/ES straipsniai bus taikomi nuotoliniu būdu parduodamoms finansinėms paslaugoms. Į Direktyvą 2011/83/ES bus įtrauktas specialus skyrius dėl vartotojams skirtų finansinių paslaugų nuotolinės prekybos sutarčių. Taip pasiūlymu užtikrinamas suderinamumas su galiojančiomis politikos nuostatomis tiek vartotojų apsaugos, tiek finansinių paslaugų srityse.

Šiuo pasiūlymu užtikrinamas suderinamumas su galiojančiomis finansinių paslaugų srities taisyklėmis. Taip yra todėl, kad jų tarpusavio santykis reglamentuojamas pagal principą, pagal

kuri, jeigu šios direktyvos nuostata prieštarauja kito Sąjungos teisės akto, reglamentuojančio konkrečius sektorius, nuostatai, pirmenybė teikiama kito Sąjungos teisės akto nuostatai ir ji taikoma atitinkamiems konkretiems sektoriams. Ypatingas dėmesys skirtas tam, kad būtų užtikrinta, jog konkretiems produktams skirtų teisės aktų ir šio pasiūlymo dalinis sutapimas būtų aiškiai apibrėžtas, visų pirma kalbant apie teisę gauti ikisutartinę informaciją, teisę atsisakyti sutarties ir tinkamus paaiškinimus.

Šis pasiūlymas dera su galiojančiomis horizontaliosiomis taisyklėmis dėl vartotojų teisių, o ne tik su Direktyva 2011/83/ES, įskaitant Direktyvą 2005/29/EB dėl nesažiningos įmonių komercinės veiklos vartotojų atžvilgiu vidaus rinkoje ir Direktyvą 2006/114/EB dėl klaidinančios ir lyginamosios reklamos, kurios jau taikomos finansinėms paslaugoms.

- **Suderinamumas su kitomis Sąjungos politikos sritimis**

Pasiūlymo tikslai yra suderinami su ES politikos sritimis ir tikslais.

Pasiūlymas dera su kitais ES teisės aktais ir politika, visų pirma vartotojų apsaugos ir finansinių paslaugų srityse, ir juos papildo.

Komisija pripažįsta didelį skaitmeninės pertvarkos poveikį kasdieniam gyvenimui ir į savo pagrindinius užmojus įtraukė prie skaitmeninio amžiaus prisitaikiusios Europos poreikį. 2020 m. rugsėjo mėn. Komisija priėmė [Kapitalo rinkų sąjungos \(KRS\) kūrimo veiksmų planą](#) ir [skaitmeninių finansų dokumentų rinkinį](#), įskaitant Skaitmeninių finansų strategiją ir teisės aktų dėl kriptoturto ir dėl skaitmeninio atsparumo pasiūlymus. Planu siekiama kurti konkurencingą ES finansų sektorių, kuriame vartotojai galėtų naudotis novatoriškais finansiniais produktais ir kartu būtų užtikrinama vartotojų apsauga bei finansinis stabilumas. Kapitalo rinkų sąjungos kūrimo veiksmų planą sudaro keletas veiksmų, įskaitant konkrečius veiksmus, kuriais siekiama didinti pasitikėjimą kapitalo rinkomis. Šiuo atžvilgiu pasiūlyme atsižvelgiama į šias naujausias iniciatyvas ir siekiama modernizuoti taisykles, kartu didinant vartotojų pasitikėjimą.

2. TEISINIS PAGRINDAS, SUBSIDIARUMO IR PROPORCINGUMO PRINCIPAI

- **Teisinis pagrindas**

Vartotojų apsauga yra ES ir jos valstybių narių bendros veiklos (pasidalijamosios kompetencijos) sritis. Kaip teigiama Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 169 straipsnyje, ES turi padėti saugoti ekonominius vartotojų interesus ir remti jų teisę į informaciją ir švietimą siekiant apsaugoti jų interesus. Pasiūlymas grindžiamas SESV 114 straipsniu. Pagal SESV 169 straipsnio 2 dalies a punktą tai yra teisinis pagrindas, kuriuo remiantis priimamos priemonės, kuriomis prisidedama prie SESV 169 straipsnio tikslų įgyvendinimo baigiant kurti bendrąją rinką.

- **Subsidiarumo principas (neišimtinės kompetencijos atveju)**

Subsidiarumo principas taikomas tuomet, kai pasiūlymas nepriklauso išimtinai Europos Sąjungos kompetencijai.

Tikimasi, kad dėl skaitmeninimo ir galimo naujų skaitmeninių subjektų patekimo į finansų rinką tarpvalstybinio finansinių paslaugų teikimo mastas didės. Taigi, skaitmeniniam amžiui tinkamos bendros ES taisyklės bus būtinesnės ir veiksmingesnės siekiant ES politikos tikslų. Būtent todėl horizontaliosios taisyklės, kuriomis reglamentuojamos dabartinės ir būsimos finansinės paslaugos, gali būti nustatytos tik ES teisės aktu.

Siūlomų veiksmų tikslų valstybės narės negali deramai pasiekti, o dėl siūlomų veiksmų masto ir poveikio tų tikslų būtų geriau siekti Sąjungos lygmeniu. Sutartyje numatyti veiksmai, kuriais siekiama užtikrinti, kad būtų sukurta ir veiktų bendroji rinka, kurioje būtų užtikrinta aukšto lygio vartotojų apsauga ir laisvas paslaugų teikimas.

- **Proporcingumo principas**

Pagal proporcingumo principą šiuo pasiūlymu neviršijama to, kas būtina jo tikslams pasiekti.

Dėl siūlomų taisyklių tiekėjai patirtų tam tikrų išlaidų, tačiau jos neviršytų to, kas būtų laikoma priimtina atsižvelgiant į plataus užmojo ir perspektyvią strategiją, kuri būtų naudinga vartotojams, tiekėjams ir platesnei visuomenei.

- **Priemonės pasirinkimas**

Direktyva 2002/65/EB bus panaikinta, o kelios nuostatos dėl vartotojams skirtų finansinių paslaugų bus įtrauktos į Direktyvą 2011/83/ES. Tai leis valstybėms narėms iš dalies pakeisti galiojančius teisės aktus tiek, kiek to reikia atitikčiai užtikrinti.

3. ***EX POST* VERTINIMO, KONSULTACIJŲ SU SUINTERESUOTOSIOMIS ŠALIMIS IR POVEIKIO VERTINIMO REZULTATAI**

- **Galiojančių teisės aktų *ex post* vertinimas / tinkamumo patikrinimas**

2006 m. Komisija pateikė Direktyvos 2002/65/EB įgyvendinimo [ataskaitą](#). Toje ataskaitoje Komisija padarė išvadą, kad ji negali įvykdyti Direktyvos 20 straipsnio 1 dalies reikalavimų, nes valstybės narės vėluoja perkelti Direktyvą į nacionalinę teisę, ir informavo teisėkūros institucijas, kad vėliau bus pateikta kita ataskaita. 2009 m. Komisija pateikė [ataskaitą](#), kaip nustatyta Direktyvos 20 straipsnio 1 dalyje.

[2017 m. EK Vartotojams skirtų finansinių paslaugų veiksmų plane](#) Komisija, siekdama nustatyti galimą riziką vartotojams ir verslo galimybes šioje rinkoje, įsipareigojo įvertinti, ar mažmeninių finansinių paslaugų nuotolinės prekybos rinka dar atitinka tikslą, ir tuo remdamasi nuspręsti, ar reikia iš dalies pakeisti nuotolinės prekybos reikalavimus. [2019 m. paskelbtame elgsenos tyrime](#) nagrinėta, kokį poveikį vartotojų elgsenai turėjo mažmeninių finansinių paslaugų teikėjų internete naudojami metodai reklamos ir ikisutartinuose etapuose. Remdamasi [2019 m. darbo programa](#), Komisija pradėjo [visapusišką Direktyvos vertinimą](#). Vertinimas paskelbtas 2020 m. lapkričio mėn.

[2020 m. Komisijos tarnybų dariniame dokumente](#) atskleista, kad Direktyva 2002/65/EB buvo iš dalies veiksminga didinant vartotojų apsaugą ir dėl vidaus ir išorės kliūčių nepakankamai veiksminga prisidedant prie bendrosios rinkos konsolidavimo. Dokumente daroma išvada, kad Direktyva vis dar teikia ES pridėtinę vertę ir kad Direktyvos 1 straipsnyje nustatyti tikslai tebėra aktualūs. Tačiau skaitmeninimas paaštrino kai kuriuos aspektus, kurie nebuvo visapusiškai aptarti Direktyvoje, įskaitant tai, kaip ir kada turėtų būti teikiama informacija. 2020 m. Komisijos tarnybų dariniame dokumente taip pat daroma išvada, kad po Direktyvos įsigaliojimo laipsniškai priėmus konkreitiems produktams skirtus ES teisės aktus, pavyzdžiui, Direktyvą 2008/48/ES⁷, Direktyvą 2014/17/ES⁸, Direktyvą 2014/92/ES⁹ ir

⁷ 2008 m. balandžio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2008/48/EB dėl vartojimo kredito sutarčių ir panaikinti Tarybos direktyvą 87/102/EEB (OL L 133, 2008 5 22, p. 66).

⁸ 2014 m. vasario 4 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/17/ES dėl vartojimo kredito sutarčių dėl gyvenamosios paskirties nekilnojamojo turto, kuria iš dalies keičiamos direktyvos 2008/48/EB ir 2013/36/ES bei Reglamentas (ES) Nr. 1093/2010 (OL L 60, 2014 2 28, p. 34).

ES horizontaliuosius teisės aktus, pavyzdžiui, Reglamentą 2016/679¹⁰, nemažai nuostatų iš dalies sutapo, todėl kilo teisinių ir praktinių sunkumų.

[2020 m. Komisijos darbo programoje](#) nurodyta, kad ši direktyva pagal REFIT iniciatyvas gali būti peržiūrima.

- **Konsultacijos su suinteresuotosiomis šalimis**

Per pastaruosius kelerius metus Komisija vykdė keletą konsultacijų dėl taisyklių, taikomų nuotoliniu būdu sudaromoms vartotojams skirtų finansinių paslaugų sutartims ES lygmeniu. Su suinteresuotosiomis šalimis buvo konsultuojamasi dėl REFIT vertinimo, kurio rezultatai paskelbti 2020 m., ir dėl poveikio vertinimo, atlikto atliekant Direktyvos REFIT peržiūrą. Atliekant REFIT vertinimą ir REFIT peržiūrą, buvo surengtos dvi viešos konsultacijos ir pasitelktos kitų tipų konsultacijos (vartotojų apklausos, pokalbiai su suinteresuotosiomis šalimis ir apklausos, nacionalinėms valdžios institucijoms skirti tiksliniai klausimynai, dvišaliai susitikimai, praktiniai seminarai, valstybių narių ekspertų grupių posėdžiai).

Per išsamias konsultacijas pavyko nustatyti pagrindines problemas. Suinteresuotųjų šalių atsiliepimuose nurodyta, kad pagrindiniai veiksniai, į kuriuos reikia atsižvelgti peržiūros proceso metu, yra rinkos skaitmeninimas ir didėjantis naujausių konkrečių produktams skirtų teisės aktų skaičius.

Visų suinteresuotųjų subjektų grupių ir ES valstybių narių respondentai sutinka, kad reikia patobulinti taisyklę, kuria reglamentuojamos iš dalies sutampančios Direktyvos ir konkrečioms produktams taikomų teisės aktų nuostatos. Vartotojų organizacijos pritaria plačiam Direktyvos persvarstymui, pavyzdžiui, išplečiant taikymo sritį – nustatant taisykles dėl reklamos. Verslo atstovai pritaria *status quo* išlaikymui arba Direktyvos 2002/65/EB panaikinimui, kol Direktyva išlieka horizontali. Valstybės narės iš esmės pritaria bet kokiam teisės akto pakeitimui, kol išlaikomas horizontalusis Direktyvos pobūdis. Nacionalinės valdžios institucijos pritarė griežtesnėms nuostatomis dėl vykdymo užtikrinimo, kartu išlaikant horizontalųjį Direktyvos pobūdį.

Gauti atsakymai buvo apibendrinti ir panaudoti rengiant prie pasiūlymo pridedamą poveikio vertinimą, taip pat siekiant įvertinti naujų taisyklių poveikį suinteresuotosioms šalims.

- **Tiriamųjų duomenų rinkimas ir naudojimas**

Komisija taip pat rėmėsi įvairiais tyrimais ir ataskaitomis, parengtais su vartotojams skirtomis finansinėmis paslaugomis susijusiais klausimais, tarp jų yra: „Tetra Report“ tyrimas, kuriuo grindžiamas Direktyvos poveikio vertinimas (2021 m.)¹¹; ICF tyrimas, kuriuo grindžiamas Nuotolinės prekybos finansinėmis paslaugomis direktyvos vertinimas (2020 m.)¹²; LE Europe et al. elgesio tyrimas dėl prekybos ir nuotolinės prekybos mažmeninėmis finansinėmis

⁹ 2014 m. liepos 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/92/ES dėl mokesčių, susijusių su mokėjimo sąskaitomis, palyginamumo, mokėjimo sąskaitų perkėlimo ir galimybės naudotis būtiniausias savybes turinčiomis mokėjimo sąskaitomis (OL L 257, 2014 8 28, p. 214).

¹⁰ 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas), OL L 119, 2016 5 4, p. 1.

¹¹ VVA, Tyrimas dėl galimo Nuotolinės prekybos finansinėmis paslaugomis direktyvos peržiūros poveikio, 2022 m. (bus paskelbta kartu su pasiūlymu).

¹² ICF, [Direktyvos 2002/65/EB dėl nuotolinės prekybos vartotojams skirtomis finansinėmis paslaugomis vertinimas](#), 2020 m.

paslaugomis skaitmeninimo (2019 m.)¹³. Taip pat atsižvelgta į kitus su Nuotolinės prekybos finansinėmis paslaugomis direktyva susijusius tyrimus ir ataskaitas, įskaitant [Jungtinės priežiūros institucijos atsakymą](#) į 2021 m. vasario mėn. Europos Komisijos kvietimą teikti konsultacijas skaitmeninių finansų ir susijusiais klausimais.

- **Poveikio vertinimas**

Komisija atliko poveikio vertinimą.

Atliekant poveikio vertinimą surinkta informacija apie Direktyvos suderinamumą su kitais iš dalies sutampančiais ES teisės aktais ir šis suderinamumas išnagrinėtas. Šiuo tikslu atlikta atitinkamų konkretiems produktams skirtų ir specialiųjų ES teisės aktų apžvalga siekiant nustatyti, ar naujesniais ES teisės aktais perimtos visos atitinkamos Direktyvos dalys. Pagal šią iniciatyvą buvo nagrinėjama, ar Direktyvą būtų galima saugiai panaikinti nesukuriant jokių teisinių spragų ir nesumažinant vartotojų apsaugos lygio, o kartu užtikrinant, kad būtų skatinama bendroji tarpvalstybinės prekybos nuotoliniu būdu parduodamais finansiniais produktais ir paslaugomis rinka. Padaryta išvada, kad paprasčiausiai panaikinus Direktyvą sumažėtų vartotojų apsauga. Taip yra todėl, kad tam tikroms finansinėms paslaugoms, kurioms ES teisės aktai jau galioja, taikomos kelios Direktyvos nuostatos (pavyzdžiui, teisė atsisakyti sutarties tam tikrų draudimo sutarčių atveju arba teisė gauti ikisutartinę informaciją mokėjimo paslaugų srityje dovanų kortelių atveju).

Antruoju etapu, išanalizavus Direktyvos suderinamumą, buvo siekiama apsvarstyti, ar likusios „teisiškai svarbios“ Direktyvos dalys vis dar yra praktiškai aktualios (veiksmingos) suinteresuotiesiems subjektams. Kitaip tariant, šio antrojo etapo tikslas buvo išsiaiškinti, ar vis dar svarbūs Direktyvos elementai (pavyzdžiui, teisė atsisakyti sutarties draudimo srityje) atliko svarbų vaidmenį apsaugant vartotojus ir stiprinant bendrąją rinką, ypač skaitmeninimo atžvilgiu.

Šiame antrajame etape taip pat buvo analizuojama Direktyvos apsauginė funkcija. Apsauginė sąlyga reiškia, kad Direktyvos taisyklės taikomos tada, kai i) rinkoje atsiranda naujas produktas, dėl kurio dar nėra ES teisės aktų (pvz., virtualiosios valiutos yra finansinių paslaugų produktas, kuriam dar netaikomi ES lygmens teisės aktai), ii) konkretiems produktams skirtuose teisės aktuose nenumatyta (-os) Direktyvoje nustatyta (-os) teisė (-ės) (pvz., vartotojo teisė atsisakyti sutarties per nustatytą laikotarpį nėra nustatyta atitinkamuose draudimo teisės aktuose), iii) konkretiems produktams skirtuose teisės aktuose nustatytos išimties ir produktas nepatenka į taikymo sritį (pvz., vartojimo kredito paskoloms, kurių vertė mažesnė nei 200 EUR, netaikoma Direktyva 2008/48/EB (Vartojimo kredito direktyva)).

Padaryta išvada, kad valstybės narės apsaugines sąlygas taikė įvairiomis aplinkybėmis ir įvairiose finansinių paslaugų srityse, pavyzdžiui, investicijų į brangius vynus ir deimantus srityje; šiuo atveju Direktyvos nuostatos dėl ikisutartinės informacijos buvo nurodytos kaip taikytina teisė. Kiti atvejai susiję su tam tikromis dovanų kortelėmis, nepatenkančiomis į Mokėjimo paslaugų direktyvos II taikymo sritį, arba su pirmiau nurodytu skaitmeninio prisijungimo COVID-19 pandemijos metu atveju. Apsauginių sąlygų svarbos atvejai taip pat užregistruoti nagrinėjant teismines bylas, kai nacionalinis teismas kriptovaliutoms taiko tam tikras Direktyvos nuostatas (ikisutartinės informacijos taisykles).

Įvertintos šios iniciatyvos tikslų įgyvendinimo galimybės: politikos pokyčių nebuvimo scenarijus (0 galimybė – atskaitos scenarijus), Direktyvos panaikinimas ir su reglamentavimu nesusijusios priemonės (1 galimybė); visapusiška peržiūra (2 galimybė); atitinkamų

¹³ Le Europe, VVA Europe, Ipsos NV, ConPolicy and Time.lex, [Elgesio tyrimas dėl prekybos ir nuotolinės prekybos mažmeninėmis finansinėmis paslaugomis skaitmeninimo](#), 2019 m.

horizontaliųjų teisės aktų nuostatų panaikinimas ir modernizavimas (3a galimybė), arba atitinkamų nuostatų, nustatytų konkretiems produktams skirtuose teisės aktuose, panaikinimas ir modernizavimas (3b galimybė).

Tinkamiausia galimybė, pagrįsta gautais duomenimis ir atitinkamos vertinimo balais sistemos rezultatais, yra 3a galimybė, t. y. panaikinti Direktyvą 2002/65/EB, modernizuoti ir vėliau į Direktyvą 2011/83/ES įtraukti vis dar aktualius straipsnius (teisė į ikisutartinę informaciją ir teisė atsisakyti sutarties), išplėsti tam tikrų Direktyvos 2011/83/ES taisyklių taikymo sritį, kad jos būtų taikomos nuotoliniu būdu sudaromoms vartotojams skirtų finansinių paslaugų sutartims (pvz., papildomų mokėjimų taisyklės ir vykdymo užtikrinimo bei sankcijų taisyklės), ir nustatyti naujas tikslines nuostatas, kuriomis būtų užtikrintas sąžiningumas internete, kai vartotojai naudojami finansinėmis paslaugomis. Pasirinkus šią galimybę nustatytos problemos sprendžiamos ir tikslai įgyvendinami veiksmingiausiu, efektyviausiu ir proporcingiausiu būdu. Be to, taip užtikrinamas aukštas nuoseklumo lygis.

Dėl siūlomo teisinio įsikišimo dabartinė Nuotolinės prekybos finansinėmis paslaugomis direktyvos sistema atitinka savo paskirtį, nes panaikinamos nebeaktualios nuostatos. Visa tai pasiekama penkiais atskirais veiksmais:

- i) užtikrinamas visiškas taisyklių, taikomų nuotoliniu būdu sudaromoms vartotojams skirtų finansinių paslaugų sutartims, suderinimas;
- ii) nustatomos taisyklės dėl to, kokia ikisutartinė informacija, kada ir kaip turi būti teikiama, kad šios taisyklės būtų pritaikytos skaitmeniniam amžiui;
- iii) sudaromos palankesnės sąlygos, kai finansinių paslaugų sutartys sudaromos elektroninėmis priemonėmis, pasinaudoti teise atsisakyti sutarties suteikiant sutarties atsisakymo mygtuką ir užtikrinama, kad vartotojams, kurie turėjo mažiau nei vieną dieną ikisutartinei informacijai įvertinti, būtų primenama apie teisę atsisakyti sutarties po sutarties sudarymo;
- iv) įtraukiami du straipsniai, kad būtų užtikrintas sąžiningumas internete;
- v) sugriežtinamos nuotoliniu būdu sudaromoms vartotojams skirtų finansinių paslaugų sutartims taikomų nuostatų vykdymo užtikrinimo taisyklės.

Tokiu būdu šia teisine peržiūra užtikrinama aukšto lygio vartotojų apsauga, atitinkamos teisės pritaikomos skaitmeniniam amžiui ir, kaip reikalauja visos suinteresuotosios šalys, išsaugoma apsauginė funkcija dėl ateityje galimų naujų produktų.

Pasirinkus šią tinkamiausią galimybę dabartiniai teisės aktai bus panaikinti nesukuriant naujos teisinės priemonės. Direktyva 2011/83/ES pasirinkta kaip tinkama priemonė, nes, panašiai kaip Nuotolinės prekybos finansinėmis paslaugomis direktyvoje, joje nustatytos horizontaliosios vartotojų teisės ir taisyklės. Taigi, į Direktyvą 2011/83/ES įtraukus su Nuotolinės prekybos finansinėmis paslaugomis direktyva susijusias teises, užtikrinama, kad apsauginė funkcija būtų išsaugota. Nuo šiol į Direktyvos 2011/83/ES taikymo sritį nepatenka visos „finansinės paslaugos“. Tačiau joje jau numatyta teisė gauti ikisutartinę informaciją ir teisė atsisakyti kitų nuotoliniu būdu sudaromų sutarčių.

Ypač stengtasi, viena vertus, užtikrinti reikiamą finansinių paslaugų specifiškumą ir, kita vertus, užtikrinti, kad Direktyva 2011/83/ES netaptų pernelyg sudėtinga. Geriausias nustatytas būdas imtis tolesnių veiksmų – kiek įmanoma, taikyti Direktyvoje 2011/83/ES jau nustatytas taisykles finansinėms paslaugoms (pvz., nuostatas dėl vykdymo užtikrinimo ir sankcijų) arba remtis tokiais taisyklėmis, taip sukuriant konkretesnes taisykles, ir įtraukti jas į atskirą skyrių dėl nuotoliniu būdu sudaromų finansinių paslaugų sutarčių (pvz., sutarties atsisakymo mygtukas, susijęs su naudojimusi teise atsisakyti sutarties). Šiame papildomame skyriuje

pateikiamos tam tikros naujos taisyklės (pvz., nuostatos dėl sąžiningumo internete) ir jis grindžiamas galiojančiomis taisyklėmis, nustatytomis arba Direktyvoje 2002/65/EB, arba Direktyvoje 2011/83/ES. Šis papildomas skyrius bus skirtas tik nuotoliniu būdu sudaromoms vartotojams skirtų finansinių paslaugų sutartims ir nebus taikomas kitoms sutartims, kurios reglamentuojamos dabartinėje Vartotojų teisių direktyvoje.

Tinkamiausia galimybė taip pat turėtų teigiamą poveikį vartotojų patiriamos žalos mažinimui (mažiausiai 170–210 mln. EUR) ir vartotojų pasitikėjimui. Dėl to tam tikrų išlaidų patirtų finansinių paslaugų teikėjai (bent apie 19 mln. EUR) ir valdžios institucijos (bent apie 6 mln. EUR).

- **Reglamentavimo tinkamumas ir supaprastinimas**

Direktyvos peržiūra įtraukta į Komisijos darbo programos REFIT skirsnį. Dėl pasiūlymo verslo subjektai patirtų išlaidų, tačiau tikimasi, kad dėl jo atsirandantis teisinis tikrumas taip pat sumažins jiems tenkančią naštą.

Siūlomos iniciatyvos supaprastinimo potencialas daugiausia susijęs su pasirinktu reglamentavimo metodu, t. y. Direktyvos 2002/65/EB panaikinimu ir nedidelio skaičiaus straipsnių įtraukimu į Direktyvą 2011/83/ES. Be to, priemonės, kuriomis supaprastinami informavimo reikalavimai ir jie pritaikomi prie skaitmeninio naudojimo, ir nuostata, kurioje aiškiai nustatomas principas, pagal kurį, jeigu dviem teisės aktais reglamentuojama ta pati faktinė padėtis, teisės aktas, kuriuo reglamentuojamas konkretus dalykas, yra viršesnis už teisės aktą, kuriuo reglamentuojami tik bendrieji klausimai, taip pat padės supaprastinti sąlygas verslo subjektams, kai finansinės paslaugos teikiamos nuotoliniu būdu.

Kalbant apie mažesnę naštą viešojo administravimo institucijoms, tikimasi, kad didesnis teisinis aiškumas ir supaprastinta reglamentavimo sistema sumažins skundų skaičių ir padidins tikrumo bei atitikties lygį, todėl vykdymo užtikrinimo procedūros taps veiksmingesnės. Taip pat tikimasi, kad konkrečiomis koordinavimo stiprinimo ir vykdymo užtikrinimo sąlygų gerinimo priemonėmis bus padidintas Direktyvos prievolių vykdymo veiksmingumas.

Nenustatyta, kad konkretus poveikis MVĮ būtų reikšmingas.

- **Pagrindinės teisės**

Šiame pasiūlyme gerbiamos pagrindinės teisės ir laikomasi principų, pripažintų visų pirma Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje. Pasiūlymu pirmiausia siekiama užtikrinti visišką normų dėl asmens duomenų apsaugos, nuosavybės teisės, nediskriminavimo, šeimos ir profesinio gyvenimo apsaugos bei vartotojų apsaugos laikymąsi.

4. POVEIKIS BIUDŽETUI

Šis pasiūlymas neturi poveikio ES ar agentūrų biudžetui, neatsižvelgiant į įprastas administracines išlaidas, susijusias su ES teisės aktų laikymosi užtikrinimu, nes nėra steigiami nauji komitetai ir neprisiiimama jokių finansinių įsipareigojimų.

5. KITI ELEMENTAI

- **Įgyvendinimo planai ir stebėseną, vertinimas ir ataskaitų teikimo tvarka**

Komisija stebės peržiūrėtos Direktyvos, jei ji bus priimta, įgyvendinimą po jos įsigaliojimo. Komisija iš esmės bus atsakinga už Direktyvos poveikio stebėseną, vykdomą remiantis valstybių narių valdžios institucijų ir finansinių paslaugų teikėjų teikiamais duomenimis,

kurie, kai įmanoma, bus grindžiami esamais duomenų šaltiniais, kad nebūtų sukurta papildomos naštos įvairiems suinteresuotiesiems subjektams.

- **Aiškinamieji dokumentai (direktyvoms)**

Kadangi pasiūlymu daromi konkretūs galiojančios Direktyvos pakeitimai, valstybės narės turėtų Komisijai pateikti konkrečių nacionalinių taisyklių pakeitimų tekstą arba, jei tokių pakeitimų nedaroma, paaiškinti, kuria konkrečia nacionalinės teisės nuostata pasiūlyme pateikti pakeitimai jau įgyvendinami.

- **Išsamus konkrečių pasiūlymo nuostatų paaiškinimas**

1 straipsnis. Direktyvos 2011/83/ES daliniai pakeitimai

Pasiūlymo 1 straipsniu Direktyva 2011/83/EB iš dalies keičiama įvairiais aspektais:

- (1) pasiūlymo 1 straipsnio 1 dalies a ir b punktais Direktyvos 2011/83/ES 3 straipsnis iš dalies keičiamas trimis atvejais: pirma, į Direktyvą 2011/83/EB įtraukiama nauja pastraipa (3 straipsnio 1b dalis). Siūlomoje naujoje 3 straipsnio 1b dalyje pateikiamos nuorodos į dabartinės Direktyvos 2011/83/ES straipsnius, kurie tiesiogiai taikomi nuotoliniu būdu sudaromoms finansinių paslaugų sutartims, ir išvardijami straipsniai, kurie sudarys skyrių dėl nuotoliniu būdu sudaromų finansinių paslaugų sutarčių. Šiuo atžvilgiu Direktyvos 2011/83/ES taisyklės dėl i) dalyko (1 straipsnis); ii) terminų apibrėžčių (2 straipsnis); iii) suderinimo lygio; iv) mokesčių už mokėjimo priemonių naudojimą (19 straipsnis), ii) papildomo mokėjimo (22 straipsnis); iv) vykdymo užtikrinimo ir sankcijų (23 ir 24 straipsniai); v) privalomo Direktyvos pobūdžio (25 straipsnis); vi) informavimo (26 straipsnis) taikomos ir nuotoliniu būdu sudaromoms vartotojams skirtų finansinių paslaugų sutartims. Taigi, tokiu būdu dabartinės Direktyvos 2011/83/ES taisyklės šiose srityse taikomos ir nuotoliniu būdu sudaromoms vartotojų finansinių paslaugų sutartims. Taip bus užtikrinta, kad toms finansinių paslaugų sutartims būtų taikomos tokios pat taisyklės kaip ir kitoms pardavimo ir paslaugų sutartims, taip užtikrinant aukštą vartotojų apsaugos lygį ir kartu skatinant tokių paslaugų teikimą vidaus rinkoje. Išplėtus vykdymo užtikrinimo ir sankcijų taisykles bus užtikrinta, kad nacionalinės priežiūros institucijos turėtų naujas taisykles, kuriomis būtų užtikrintos veiksmingos, proporcingos ir atgrasančios sankcijos. Antra, dabartinės Direktyvos 2002/65/EB pastraipos dėl „tikslų ir taikymo srities“ (Direktyvos 2002/65/EB 1 straipsnis) įtraukiamos į siūlomą Direktyvos 2011/83/EB 3 straipsnio 1b dalį. Trečia, siekiant užtikrinti teisinį tikrumą, pasiūlyme siūloma iš dalies pakeisti Direktyvos 2011/83/EB 3 straipsnio 3 dalies d punktą;
- (2) pasiūlymo 1 straipsnio 2 dalimi į Direktyvą 2011/83/ES įtraukiamas skyrius dėl nuotoliniu būdu sudaromų vartotojams skirtų finansinių paslaugų sutarčių. Šis skyrius taikomas tik nuotoliniu būdu sudaromoms finansinių paslaugų sutartims. Jame sujungiami atitinkami Direktyvos 2002/65/EB straipsniai, t. y. dėl teisės į ikisutartinę informaciją ir teisės atsisakyti sutarties, ir įtraukiami du nauji straipsniai („Tinkami paaiškinimai“, „Papildoma elektroninių sąsajų apsauga“).
- (a) **nuostata dėl teisės gauti ikisutartinę informaciją** atitinka Direktyvoje 2002/65/EB nustatytą struktūrą. Tačiau pasiūlymo 1 straipsniu modernizuojama nuostata dėl teisės į ikisutartinę informaciją ir ji pritaikoma skaitmeniniam amžiui, atsižvelgiant į tai, kokią informaciją reikia pateikti vartotojui (pavyzdžiui, įtraukiant poreikį nurodyti prekiautojo e. pašto adresą);

kaip informacija turi pasiekti vartotoją (pvz., kada galima naudoti informacijos sluoksnius ir kokius informacijos reikalavimus reikia nurodyti) ir kada informacija turėtų pasiekti vartotoją, t. y. nustatyti normą, pagal kurią informacija turėtų pasiekti vartotoją ne vėliau kaip likus dienai iki faktinio parašo;

- (b) taisyklės, susijusios su **teise atsisakyti** nuotoliniu būdu sudaromų finansinių paslaugų sutarčių, iš esmės yra nustatytos Direktyvoje 2002/65/EB. Tačiau, vadovaujantis pasiūlymu dėl Direktyvos dėl vartojimo kredito¹⁴, įtrauktos taisyklės dėl to, kada informacija turėtų pasiekti vartotoją. Taigi, jeigu laikotarpis nuo ikisutartinės informacijos pateikimo iki faktinio sutarties sudarymo yra trumpesnis nei viena diena, nuotoliniu būdu finansines paslaugas teikiantis prekytojas privalo po sutarties sudarymo priminti vartotojui apie galimybę pasinaudoti teise atsisakyti sutarties. Kitas šios teisės stiprinimo skaitmeninėje srityje pavyzdys – finansinių paslaugų prekytojo įpareigojimas numatyti sutarties atsisakymo mygtuką. Tai turėtų palengvinti naudojimąsi teise atsisakyti sutarties tuo atveju, jei vartotojas sudaro finansinių paslaugų sutartį elektroninėmis priemonėmis ir norėtų atsisakyti sutarties per būtiną laikotarpį;
- (c) į šio pasiūlymo skyrių įtraukti du straipsniai, kuriais siekiama pagerinti **sąžiningumą internete** perkant vartotojams skirtas finansines paslaugas: i) kai prekytojas pateikia tinkamus paaiškinimus, *inter alia*, naudodamasis internetinėmis priemonėmis, pavyzdžiui, „RoboAdvice“ arba pokalbių langeliais, prekytojas turi pateikti ir paaiškinti vartotojui pagrindinę informaciją, įskaitant informaciją apie pagrindines siūlomos finansinių paslaugų sutarties savybes. Be to, vartotojo pageidavimu jis gali prašyti žmogaus įsikišimo, t. y. užtikrintos vartotojo galimybės bendrauti su prekytojui atstovaujančiu asmeniu; ii) papildomos elektroninių sąsajų apsaugos taisykle komercinės veiklos subjektui draudžiama savo elektroninėje sąsajoje įdiegti priemones, kurios galėtų iškraipyti arba pakenkti vartotojų gebėjimui priimti laisvą, savarankišką ir informacija pagrįstą sprendimą ar pasirinkimą. Šios nuostatos tikslas – kiek įmanoma išvengti naudojimosi vartotojų polinkiais ir padidinti skaidrumą.

Kiti šio pasiūlymo straipsniai yra standartinės nuostatos, atitinkamai susijusios su šio pasiūlymo perkėlimu į nacionalinę teisę, įsigaliojimu ir adresatais.

¹⁴ Pasiūlymas dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos dėl vartojimo kredito, 2021 6 30, COM(2021) 347 *final*.

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS DIREKTYVA**kuria dėl nuotoliniu būdu sudaromų finansinių paslaugų sutarčių iš dalies keičiama
Direktyva 2011/83/ES ir panaikinama Direktyva 2002/65/EB**

(Tekstas svarbus EEE)

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,
atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 114 straipsnį,
atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,
teisėkūros procedūra priimamo akto projektą perdavę nacionaliniams parlamentams,
atsižvelgdami į Europos Centrinio Banko nuomonę¹⁵,
atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę¹⁶,
laikydami įprastos teisėkūros procedūros,
kadangi:

- (1) Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2002/65/EB¹⁷ nustatytos Sąjungos lygmens taisyklės dėl nuotolinės prekybos vartotojams skirtomis finansinėmis paslaugomis. Be to, Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2011/83/ES¹⁸, be kita ko, nustatytos taisyklės, taikomos prekiautojo ir vartotojo sudaromoms nuotolinės prekybos sutartims dėl prekių pardavimo ir paslaugų teikimo;
- (2) Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (toliau – SESV) 169 straipsnio 1 dalyje ir 2 dalies a punkte numatyta, kad Sąjunga prisideda prie aukšto vartotojų apsaugos lygio užtikrinimo priimdama priemones pagal SESV 114 straipsnį. Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos (toliau – Chartija) 38 straipsnyje nustatyta, kad Sąjungos politika turi užtikrinti aukštą vartotojų apsaugos lygį;
- (3) vidaus rinkoje, siekiant užtikrinti pasirinkimo laisvę, būtina aukšto lygio vartotojų apsauga nuotoliniu būdu sudaromų finansinių paslaugų sutarčių srityje, kad būtų sustiprintas vartotojų pasitikėjimas nuotoline prekyba;

¹⁵

...

¹⁶

...

¹⁷

2002 m. rugsėjo 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2002/65/EB dėl nuotolinės prekybos vartotojams skirtomis finansinėmis paslaugomis ir iš dalies keičianti Tarybos direktyvą 90/619/EEB ir direktyvas 97/7/EB ir 98/27/EB (OL L 271, 2002 10 9, p. 16);

¹⁸

2011 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2011/83/ES dėl vartotojų teisių, kuria iš dalies keičiama Tarybos direktyva 93/13/EEB ir Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 1999/44/EB bei panaikinamos Tarybos direktyva 85/577/EEB ir Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 97/7/EB (OL L 304, 2011 11 22, p. 64).

- (4) užtikrinti tokį patį aukštą vartotojų apsaugos lygį visoje vidaus rinkoje geriausiai galima visiškai suderinus teisės aktus. Būtinai visiškai suderinimas, siekiant užtikrinti, kad visi Sąjungos vartotojai naudotųsi aukštu ir vienodu jų interesų apsaugos lygiu, ir siekiant sukurti gerai veikiančią vidaus rinką. Todėl valstybėms narėms neturėtų būti leidžiama toliau taikyti arba priimti nacionalinių nuostatų, išskyrus nustatytas šioje direktyvoje, dėl aspektų, kuriems taikoma Direktyva, nebent šioje direktyvoje būtų numatyta kitaip. Kai tokių suderintų nuostatų nėra, valstybės narėms turėtų būti leidžiama toliau taikyti arba priimti nacionalinės teisės aktus;
- (5) Direktyva 2002/65/EB buvo peržiūrima įvairiai. Tos peržiūros parodė, kad laipsniškas konkretiems produktams skirtų Sąjungos teisės aktų priėmimas lėmė didelį dalinį sutapimą su Direktyva 2002/65/EB ir kad skaitmeninimas paaštrino kai kuriuos aspektus, kurie toje direktyvoje nėra visapusiškai aptarti;
- (6) skaitmeninimas prisidėjo prie rinkos pokyčių, kurie nebuvo numatyti priimant Direktyvą 2002/65/EB. Iš tiesų, nuo to laiko dėl sparčios technologijų raidos finansinių paslaugų rinkoje įvyko didelių pokyčių. Nors Sąjungos lygmeniu priimta daug konkretiems sektoriams skirtų teisės aktų, vartotojams siūlomos finansinės paslaugos labai išsivystė ir yra diversifikuotos. Atsirado naujų produktų, visų pirma interneto aplinkoje, ir jų naudojimas toliau plėtojamas, dažnai greitai ir nenuspėjamai. Šiuo atžvilgiu Direktyvos 2002/65/EB horizontalusis taikymas tebėra aktualus. Direktyvos 2002/65/EB taikymas vartotojams skirtoms finansinėms paslaugoms, nereglamentuojamoms konkretiems sektoriams skirtais Sąjungos teisės aktais, reiškė, kad vartotojų ir prekyautojų naudai taikomas suderintų taisyklių rinkinys. Ši apsauginė sąlyga padeda užtikrinti aukštą vartotojų apsaugos lygį, kartu užtikrinant vienodas sąlygas prekyautojams;
- (7) siekiant atsižvelgti į tai, kad dėl laipsniško konkretiems sektoriams skirtų Sąjungos teisės aktų priėmimo tie teisės aktai didele dalimi sutapo su Direktyva 2002/65/EB ir kad skaitmeninimas paaštrino kai kuriuos aspektus, kurie nėra visapusiškai aptarti Direktyvoje, įskaitant tai, kaip ir kada informacija turėtų būti teikiama vartotojui, būtina peržiūrėti taisykles, taikomas nuotoliniu būdu sudaromoms vartotojo ir prekyautojo sutartims dėl finansinių paslaugų, kartu užtikrinant, kad būtų taikoma apsauginė sąlyga;
- (8) Direktyvoje 2011/83/ES, panašiai kaip Direktyvoje 2002/65/EB, numatyta teisė gauti ikisutartinę informaciją ir teisė atsisakyti tam tikrų nuotoliniu būdu sudaromų vartojimo sutarčių. Tačiau šis papildomumas yra ribotas, nes Direktyva 2011/83/ES netaikoma finansinių paslaugų sutartims;
- (9) išplečiant Direktyvos 2011/83/ES taikymo sritį, kad ji apimtų nuotoliniu būdu sudaromas finansines paslaugas, turėtų būti užtikrintas būtinas papildomumas. Tačiau dėl ypatingo vartotojams skirtų finansinių paslaugų pobūdžio, visų pirma dėl jų sudėtingumo, ne visos Direktyvos 2011/83/ES nuostatos taikomos nuotoliniu būdu sudaromoms vartotojams skirtų finansinių paslaugų sutartims. Specialus skyrius, kurio taisyklės taikomos tik nuotoliniu būdu sudaromoms vartotojams skirtų finansinių paslaugų sutartims, turėtų užtikrinti būtiną aiškumą ir teisinį tikrumą;
- (10) nors ne visos Direktyvos 2011/83/ES nuostatos turėtų būti taikomos nuotoliniu būdu sudaromoms finansinių paslaugų sutartims dėl tų paslaugų specifinio pobūdžio, kai kurios Direktyvos 2011/83/ES nuostatos, pavyzdžiui, atitinkamos apibrėžtys, taisyklės dėl papildomų mokėjimų, vykdymo užtikrinimo ir sankcijų, taip pat turėtų būti taikomos nuotoliniu būdu sudaromoms finansinių paslaugų sutartims. Taikant šias nuostatas užtikrinamas skirtingų nuotoliniu būdu sudaromų sutarčių rūšių

papildomumas. Išplėtus Direktyvoje 2011/83/ES nustatytą sankcijų taisyklių taikymą bus užtikrinta, kad prekyautojams, atsakingiems už plačiai paplitusius pažeidimus arba Sąjungos mastu plačiai paplitusius pažeidimus, būtų galima skirti veiksmingas, proporcingas ir atgrasomas baudas;

- (11) Direktyvos 2011/83/ES specialiaame skyriuje turėtų būti pateiktos vis dar aktualios ir būtinos Direktyvos 2002/65/EB taisyklės, visų pirma susijusios su teise į ikisutartinę informaciją ir teise atsisakyti sutarties, taip pat taisyklės, kuriomis užtikrinamas sąžiningumas internete kai finansinių paslaugų sutartys sudaromos nuotoliniu būdu;
- (12) kadangi nuotolinės finansinių paslaugų sutartys dažniausiai sudaromos elektroninėmis priemonėmis, taisyklės dėl sąžiningumo internete užtikrinimo, kai finansinių paslaugų sutartys sudaromos nuotoliniu būdu, turėtų padėti siekti SESV 114 straipsnyje ir ES pagrindinių teisių chartijos 38 straipsnyje nustatytą tikslą. Taisyklė dėl tinkamų paaiškinimų turėtų užtikrinti papildomą skaidrumą ir suteikti vartotojui galimybę prašyti žmogaus įsikišimo, kai jis bendrauja su prekyautoju per elektronines sąsajas, pavyzdžiui, pokalbių langelių ar panašias priemones. Prekyautojui turėtų būti draudžiama savo elektroninėje sąsajoje įdiegti priemones, kurios galėtų iškraipyti arba pakenkti vartotojų gebėjimui priimti laisvą, savarankišką ir informacija pagrįstą sprendimą ar pasirinkimą;
- (13) tam tikras finansines paslaugas reglamentuoja konkretūs Sąjungos teisės aktai, kurie ir toliau taikomi toms finansinėms paslaugoms. Siekiant užtikrinti teisinį tikrumą, reikėtų paaiškinti, kad tais atvejais, kai kitame Sąjungos akte, kuriuo reglamentuojamos konkrečios finansinės paslaugos, yra taisyklių dėl ikisutartinės informacijos arba dėl naudojimosi teise atsisakyti sutarties, toms konkrečioms vartotojams skirtoms finansinėms paslaugoms turėtų būti taikomos tik atitinkamos tų kitų Sąjungos aktų nuostatos, išskyrus atvejus, kai tuose aktuose numatyta kitaip. Pavyzdžiui, kai taikomas Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2009/138/EB¹⁹ 186 straipsnis, taikomos Direktyvoje 2009/138/EB nustatytos taisyklės dėl atšaukimo laikotarpio, o ne šioje direktyvoje nustatytos taisyklės dėl teisės atsisakyti sutarties ir kai taikoma Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2014/17/ES²⁰ 14 straipsnio 6 dalis, taisyklės dėl teisės atsisakyti sutarties pagal šią direktyvą neturėtų būti taikomos. Be to, tam tikruose Sąjungos aktuose, kuriais reglamentuojamos konkrečios finansinės paslaugos²¹, nustatytos išsamios ir išplėtos taisyklės, kuriomis siekiama užtikrinti, kad vartotojai galėtų suprasti esmines siūlomos sutarties savybes. Be to, tam tikruose Sąjungos teisės aktuose, kuriais reglamentuojamos konkrečios finansinės paslaugos, pavyzdžiui, Direktyvoje 2014/17/ES dėl vartojimo kredito sutarčių dėl gyvenamosios

¹⁹ 2009 m. lapkričio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/138/EB dėl draudimo ir perdraudimo veiklos pradėjimo ir jos vykdymo (Mokumas II) (OL L 335, 2009 12 17, p. 1).

²⁰ 2014 m. vasario 4 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/17/ES dėl vartojimo kredito sutarčių dėl gyvenamosios paskirties nekilnojamojo turto, kuria iš dalies keičiamos direktyvos 2008/48/EB ir 2013/36/ES bei Reglamentas (ES) Nr. 1093/2010 (OL L 60, 2014 2 28, p. 34).

²¹ Pavyzdžiui, 2019 m. birželio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2019/1238 dėl visos Europos asmeninės pensijos produkto (PEPP) (OL L 198, 2019 7 25, p. 1), 2014 m. gegužės 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/65/ES dėl finansinių priemonių rinkų, kuria iš dalies keičiamos Direktyva 2002/92/EB ir Direktyva 2011/61/ES (OL L 173, 2014 6 12, p. 349), 2016 m. sausio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2016/97 dėl draudimo produktų platinimo (OL L 26, 2016 2 2, p. 19), 2014 m. liepos 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/92/ES dėl mokesčių, susijusių su mokėjimo sąskaitomis, palyginamumo, mokėjimo sąskaitų perkėlimo ir galimybės naudotis būtiniausias savybes turinčiomis mokėjimo sąskaitomis (OL L 257, 2014 8 28, p. 214).

paskirties nekilnojamojo turto²², jau nustatytos taisyklės dėl tinkamų paaiškinimų, kuriuos prekyautojai turi pateikti vartotojams dėl siūlomos sutarties. Siekiant užtikrinti teisinį tikrumą, šioje direktyvoje nustatytos taisyklės dėl tinkamų paaiškinimų neturėtų būti taikomos finansinėms paslaugoms, kurioms taikomi konkrečią finansinę paslaugą reglamentuojantys Sąjungos aktai, kuriuose nustatytos taisyklės dėl informacijos, kuri turi būti pateikta vartotojui prieš sudarant sutartį;

- (14) vartotojams skirtų finansinių paslaugų sutartys nuotoliniu būdu sudaromos nuotolinio ryšio priemonėmis, priklausančiomis nuotolinės prekybos ar paslaugų teikimo sistemai, kuriai nebūtinai prekyautojo ir vartotojo buvimas vienu metu toje pačioje vietoje. Siekiant atsižvelgti į nuolatinį šių ryšio priemonių plėtojimą, reikėtų apibrėžti principus, kurie galioja net ir toms priemonėms, kurios dar nėra plačiai naudojamos arba dar nėra žinomos;
- (15) viena finansinių paslaugų sutartis, apimanti per tam tikrą laiką paeiliui atliekamas arba atskiras to paties pobūdžio operacijas, skirtingose valstybėse narėse gali būti skirtingai teisiškai traktuojama, tačiau svarbu yra tai, kad taisyklės būtų vienodai taikomos visose valstybėse narėse. Dėl to reikėtų nustatyti, kad nuostatos, kuriomis reglamentuojamos nuotoliniu būdu sudaromos finansinių paslaugų sutartys, turėtų būti taikomos pirmajai laikui bėgant atliekamų to paties pobūdžio viena po kitos vykdomų operacijų seka arba pirmosioms atskiroms tokioms operacijoms, sudarančioms visumą, nežiūrint to, ar ta operacija ar operacijų seka yra vienos sutarties ar kelių viena po kitos einančių sutarčių. Pavyzdžiui, „pradinė paslaugų sutartis“ gali būti laikoma banko sąskaitos atidarymu, o „operacijos“ gali būti laikomos lėšų padėjimu į banko sąskaitą arba jų išėmimu iš jos. Tai, kad pradinė paslaugų sutartis papildoma naujais elementais, yra ne „operacija“, o papildoma sutartis;
- (16) siekiant apibrėžti šios direktyvos taikymo sritį, nuotoliniu būdu sudaromoms vartotojams skirtų finansinių paslaugų sutartims taikomos taisyklės neturėtų būti taikomos paslaugoms, kurios teikiamos tik retkarčiais ir kurios nepriklauso komercinei struktūrai, skirtai nuotolinės prekybos sutartims sudaryti;
- (17) nuotolinio ryšio priemonių naudojimas neturėtų nepagrįstai riboti klientui suteikiamos informacijos. Siekiant skaidrumo, turėtų būti nustatyti reikalavimai dėl to, kada informacija turėtų būti pateikta vartotojui prieš sudarant nuotolinės prekybos sutartį ir kaip ta informacija turėtų pasiekti vartotoją. Kad vartotojai galėtų priimti sprendimus žinodami visus faktus, jie turėtų gauti informaciją likus ne mažiau kaip vienai dienai iki nuotolinės prekybos sutarties sudarymo. Tik išimtiniais atvejais informacija gali būti pateikta likus mažiau nei dienai iki nuotolinės prekybos sutarties dėl finansinės paslaugos sudarymo. Jei sutartis sudaroma likus mažiau nei vienai dienai, prekyautojas turėtų būti įpareigotas per nustatytą laikotarpį priminti vartotojui apie galimybę atsisakyti nuotolinės prekybos sutarties dėl finansinės paslaugos;
- (18) informacijos teikimo reikalavimai turėtų būti modernizuoti ir atnaujinti, kad apimtų, pavyzdžiui, prekyautojo e. pašto adresą ir informaciją apie riziką ir atlygį, susijusius su tam tikromis vartotojams skirtomis finansinėmis paslaugomis. Vartotojai taip pat turėtų būti aiškiai informuojami, kai jiems pateikta kaina yra individualizuota remiantis automatizuotu duomenų tvarkymu;

²² 2014 m. vasario 4 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/17/ES dėl vartojimo kredito sutarčių dėl gyvenamosios paskirties nekilnojamojo turto, kuria iš dalies keičiamos direktyvos 2008/48/EB ir 2013/36/ES bei Reglamentas (ES) Nr. 1093/2010 (OL L 60, 2014 2 28, p. 34).

- (19) kai nuotoliniu būdu sudaroma vartotojams skirtos finansinės paslaugos sutartis apima rizikos ir grąžos profilį, į ją turėtų būti įtraukti tokie elementai kaip suminis rizikos rodiklis, papildytas to rodiklio aiškinamuoju paaiškinimu, jo pagrindiniais apribojimais ir su finansine paslauga susijusios rizikos ir galimo didžiausio kapitalo praradimo paaiškinimu, įskaitant informaciją apie tai, ar visas kapitalas gali būti prarastas;
- (20) tam tikromis finansinėmis paslaugomis gali būti siekiama aplinkos apsaugos ar socialinio tikslo, pavyzdžiui, prisidėti prie kovos su klimato kaita arba pernelyg didelio išsiskolinimo mažinimo. Kad vartotojas galėtų priimti informaciją pagrįstą sprendimą, jis taip pat turėtų būti informuojamas apie konkrečius aplinkos apsaugos ar socialinius tikslus, kurių siekiama finansine paslauga;
- (21) informavimo reikalavimai turėtų būti pritaikyti atsižvelgiant į techninius tam tikrų priemonių suvaržymus, kaip antai tam tikrų mobiliųjų telefonų ekranų simbolių skaičiaus apribojimai. Mobiliųjų telefonų ekranų atveju, kai prekiautojas yra pritaikęs tokių įrenginių internetinės sąsajos turinį ir pateikimą, kuo matomiau ir iš anksto turi būti pateikta ši informacija: informacija apie prekiautojo tapatybę, pagrindinės vartotojams skirtos finansinės paslaugos savybės, visa kaina, kurią vartotojas turi sumokėti prekiautojui už vartotojui skirtą finansinę paslaugą, įskaitant visus per prekiautoją mokamus mokesčius, arba, jei tikslios kainos neįmanoma nurodyti, kainos apskaičiavimo pagrindas, kuriuo remdamasis vartotojas galėtų ją patikrinti, ir teisės atsisakyti sutarties buvimas arba nebuvimas, įskaitant naudojimosi ta teise sąlygas, terminą ir procedūras. Likusi informacija galėtų būti pateikta papildomuose puslapiuose. Tačiau visa informacija turėtų būti pateikta patvariojoje laikmenoje prieš sudarant nuotolinės prekybos sutartį;
- (22) teikiant ikisutartinę informaciją elektroninėmis priemonėmis, tokia informacija turėtų būti pateikiama aiškiai ir suprantamai. Šiuo atžvilgiu informacija ekrane galėtų būti veiksmingai akcentuojama, įreminama, pateikiama su reikiamu kontekstu. Informacijos sluoksniavimo metodas išbandytas ir pasirodė esąs naudingas tam tikroms finansinėms paslaugoms; reikėtų skatinti jo naudojimą, t. y. galimybę pateikti išsamias informacijos dalis išskylančiuose languose arba pateikiant nuorodas į susijusius sluoksnius. Ikisutartinės informacijos pateikimo būdas gali būti „turinio lentelės“ metodas, naudojant išskleidžiamas antraštes. Aukščiausiam lygmenyje vartotojai galėtų rasti pagrindines temas, kurias spustelėjus būtų galima išskleisti, kad vartotojai būtų nukreipiami į išsamesnį aktualios informacijos aprašymą. Tokiu būdu vartotojai visą reikalingą informaciją turi vienoje vietoje ir išlaiko galimybę nuspręsti, ką ir kada peržiūrėti. Vartotojams turėtų būti suteikta galimybė parsisiųsti visą ikisutartinės informacijos dokumentą ir jį išsaugoti kaip atskirą dokumentą;
- (23) vartotojams turėtų būti suteikta teisė atsisakyti sutarties, netaikant baudos ir prievolės pateikti pagrindimą. Kai teisė atsisakyti sutarties netaikoma, nes vartotojas aiškiai paprašė vykdyti nuotolinės prekybos sutartį prieš pasibaigiant sutarties atsisakymo laikotarpiui, prekiautojas turėtų informuoti vartotoją apie tai prieš pradėdant vykdyti sutartį;
- (24) siekiant užtikrinti veiksmingą naudojimąsi teise atsisakyti sutarties, naudojimosi šia teise procedūra neturėtų būti sudėtingesnė nei nuotolinės prekybos sutarties sudarymo procedūra;
- (25) elektroninėmis priemonėmis sudaromų nuotolinės prekybos sutarčių atveju prekiautojas turėtų suteikti vartotojui galimybę naudotis sutarties atsisakymo mygtuku. Siekiant užtikrinti veiksmingą sutarties atsisakymo mygtuko naudojimą, prekiautojas

turėtų užtikrinti, kad jis būtų matomas, o vartotojui pasinaudojus mygtuku prekiautojas turėtų tinkamai dokumentuoti jo naudojimą;

- (26) vartotojui gali prireikti pagalbos, kad jis galėtų nuspręsti, kuri finansinė paslauga labiausiai atitinka jo poreikius ir finansinę padėtį. Todėl valstybės narės turėtų užtikrinti, kad prieš sudarant finansinių paslaugų sutartį nuotoliniu būdu prekiautojai teiktų tokią pagalbą, susijusią su vartotojui jų siūlomomis finansinėmis paslaugomis, tinkamai paaiškindami atitinkamą informaciją, įskaitant esmines siūlomų produktų savybes. Prievolė pateikti tinkamus paaiškinimus yra ypač svarbi tais atvejais, kai vartotojai ketina sudaryti finansinių paslaugų sutartį nuotoliniu būdu, o prekiautojas paaiškinimus teikia naudodamasis internetinėmis priemonėmis. Siekiant užtikrinti, kad vartotojas suprastų galimą sutarties poveikį jo ekonominei padėčiai, vartotojui visada turėtų būti suteikta galimybė pasinaudoti žmogaus įsikišimu prekiautojo vardu;
- (27) sudarant nuotolines finansinių paslaugų sutartis komercinės veiklos subjektams turėtų būti draudžiama naudoti savo elektroninės sąsajos struktūrą, dizainą, funkciją ar veikimo būdą taip, kad galėtų būti iškraipytos arba susilpnintos vartotojų galimybės priimti laisvą, savarankišką ir informacija pagrįstą sprendimą ar pasirinkimą;
- (28) todėl Direktyva 2011/83/ES turėtų būti atitinkamai iš dalies pakeista;
- (29) todėl Direktyva 2002/65/EB turėtų būti panaikinta;
- (30) kadangi šios direktyvos tikslas, t. y. užtikrinti aukštą vartotojų apsaugos lygį ir taip prisidėti prie tinkamo vidaus rinkos veikimo, valstybės narės negali deramai pasiekti ir kadangi to tikslo būtų geriau siekti Sąjungos lygiu, Sąjunga, laikydamasi Europos Sąjungos sutarties 5 straipsnyje nustatyto subsidarumo principo, gali patvirtinti priemones. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šia direktyva neviršijama to, kas būtina tam tikslui pasiekti;
- (31) pagal 2011 m. rugsėjo 28 d. bendrą valstybių narių ir Komisijos politinį pareiškimą dėl aiškinamųjų dokumentų²³ valstybės narės pagrįstais atvejais įsipareigojo prie pranešimų apie perkėlimo priemones pridėti vieną ar daugiau dokumentų, kuriuose paaiškinamos direktyvos sudedamųjų dalių ir nacionalinių perkėlimo priemonių atitinkamų dalių sąsajos. Šios direktyvos atveju teisės aktų leidėjas laikosi nuomonės, kad tokių dokumentų perdavimas yra pagrįstas,

²³ OL C 369, 2011 12 17, p. 14.

PRIĖMĖ ŠIĄ DIREKTYVĄ:

1 straipsnis

Direktyvos 2011/83/ES daliniai pakeitimai

Direktyva 2011/83/ES iš dalies keičiama taip:

1) 3 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

a) įterpiama tokia 1b dalis:

„1b) 1 ir 2 straipsniai, 3 straipsnio 2, 5 ir 6 dalys, 4 straipsnis, 16a–16e straipsniai, 19 straipsnis, 21–23 straipsniai, 24 straipsnio 1, 2, 3 ir 4 dalys, 25 ir 26 straipsniai taikomi prekiautojo ir vartotojo sudaromoms nuotolinės prekybos sutartims dėl finansinių paslaugų teikimo.

Tuo atveju, kai pirmoje pastraipoje nurodytas sutartis sudaro pradinė paslaugų sutartis, po kurios laikui einant yra atliekamos to paties pobūdžio viena po kitos einančios operacijos ar grupė atskirų operacijų, pirmoje dalyje nurodytos nuostatos taikomos tik pradinei sutarčiai.“

b) 3 dalies d punktas pakeičiamas taip:

„d) dėl finansinių paslaugų, kurioms netaikoma 3 straipsnio 1b dalis.“

2) Įterpiamas šis skyrius:

„IIIa SKYRIUS

**NUOTOLINIŲ BŪDU SUDAROMŲ FINANSINIŲ PASLAUGŲ SUTARČIŲ
TAISYKLĖS**

16a straipsnis

**Informacijos reikalavimai, taikomi vartotojams skirtų finansinių paslaugų nuotolinės
prekybos sutartims**

1. Prieš vartotojui įsipareigojant pagal nuotolinės prekybos sutartį ar atitinkamą pasiūlymą, prekiautojas aiškiai ir suprantamai pateikia vartotojui šią informaciją:
 - (a) prekiautojo tapatybę ir pagrindinę veiklą;
 - (b) geografinį adresą, kuriuo įsisteigęs prekiautojas, taip pat prekiautojo telefono numerį ir elektroninio pašto adresą; be to, tais atvejais, kai prekiautojas pateikia kitas internetinio ryšio priemones, kuriomis vartotojui garantuojama galimybė saugoti patvariojoje laikmenoje bet kokią raštišką susirašinėjimą su prekiautoju, įskaitant tokio susirašinėjimo datą ir laiką, informacijoje taip pat išsamiai nurodomos tokios kitos priemonės; visos tos prekiautojo pateiktos ryšio priemonės skirtos tam, kad vartotojas galėtų greitai susisiekti su prekiautoju ir veiksmingai su juo bendrauti; jei taikytina, prekiautojas taip pat nurodo prekiautojo, kurio vardu jis veikia, geografinį adresą ir tapatybės duomenis;
 - (c) prekiautojo ir, jei taikoma, prekiautojo, kurio vardu jis veikia, veiklos vietos geografinį adresą, kuriuo vartotojas galėtų teikti skundus, jei šis adresas skiriasi nuo adreso, pateikto pagal b punktą;

- (d) kai prekiautojas yra registruotas prekybos ar panašiam viešajame registre – prekybos registrą, į kurį įrašytas prekiautojas, ir jo registracijos numerį ar lygiavertes identifikavimo tame registre priemones;
- (e) kai prekiautojo veiklai taikoma leidimų sistema – konkrečią informaciją apie atitinkamą priežiūros instituciją;
- (f) pagrindinių finansinės paslaugos savybių apibūdinimą;
- (g) visą kainą, kurią vartotojas turi sumokėti prekiautojui už finansinę paslaugą, įskaitant visas per prekiautoją mokamas susijusias įmokas, rinkliavas ir išlaidas bei visus mokesčius arba, jei negalima nurodyti tikslios kainos, jos apskaičiavimo pagrindą, pagal kurį vartotojas ją gali patikrinti;
- (h) jei taikytina, nurodoma, kad kaina buvo individualizuota taikant automatizuotą sprendimų priėmimą;
- (i) jei aktualu, pranešimą, kad finansinė paslauga yra susijusi su sandoriais, ypač rizikingais dėl savo specifinių savybių ar atliekinų operacijų, ar kad jos kaina priklauso nuo prekiautojo nekontroliuojamų svyravimų finansų rinkose ir kad ankstesni rezultatai nėra būsimų rezultatų rodikliai;
- (j) pranešimą, kad gali būti kitų mokesčių ir (ar) išlaidų, kurie nėra apmokami per prekiautoją ar jo skiriami;
- (k) bet kokius pateiktos informacijos galiojimo termino apribojimus;
- (l) apmokėjimo ir vykdymo tvarką;
- (m) bet kokias papildomos nuotolinio ryšio priemonių naudojimo išlaidas vartotojui, jei tokios papildomos išlaidos skaičiuojamos;
- (n) jei taikytina, trumpą rizikos ir grąžos profilio aprašymą;
- (o) kai taikoma, informaciją apie visus aplinkos apsaugos ar socialinius tikslus, kurių siekiama finansine paslauga;
- (p) teisės atsisakyti sutarties buvimą arba nebuvimą ir, jei teisė atsisakyti sutarties taikoma, – jos trukmę ir realizavimo sąlygas, įskaitant informaciją apie sumą, kurią vartotojui gali reikėti sumokėti, bei apie tos teisės nepanaudojimo pasekmes;
- (q) minimalią nuotolinės prekybos sutarties galiojimo trukmę – tuo atveju, jei finansinės paslaugos bus teikiamos nuolatos arba periodiškai;
- (r) informaciją apie bet kokias šalių teises, vadovaujantis nuotolinės prekybos sutarties sąlygomis, nutraukti sutartį prieš terminą arba vienašališkai, įskaitant bet kokias tokiais atvejais sutartimi nustatomas baudas;
- (s) praktines naudojimosi teise atsisakyti sutarties instrukcijas, kuriose, *inter alia*, nurodomas adresas arba e. pašto adresas, kuriuo turėtų būti siunčiamas pranešimas apie sutarties atsisakymą, o elektroninėmis priemonėmis sudaromų finansinių sutarčių atveju – informacija apie 16d straipsnyje nurodyto sutarties atsisakymo mygtuko buvimą ir įdiegimą;
- (t) sutarties nuostatas dėl nuotolinės prekybos sutarčiai taikomos teisės ir (arba) kompetentingo teismo;

- (u) kokia kalba ar kalbomis pateikiamos sutarties sąlygos bei šiame straipsnyje nurodyta išankstinė informacija, bei kokia kalba ar kalbomis prekiautojas, sutinkant vartotojui, įsipareigoja palaikyti ryšius šios nuotolinės prekybos sutarties galiojimo metu;
 - (v) jei taikoma, informaciją apie galimybę pasinaudoti neteismine skundų ir žalos atlyginimo tvarka, taikoma prekiautojui, ir apie būdus, kaip pasinaudoti šia galimybe.
- 2. Bendraujant telefonu prekiautojo tapatybė ir jo inicijuoto skambučio komercinis pokalbio tikslas aiškiai įvardijami jau pokalbio su vartotoju pradžioje.

Kai vartotojas aiškiai sutinka toliau palaikyti ryšį telefonu, nukrypstant nuo 1 dalies, turi būti pateikiama tik tos dalies a, f, g ir p punktuose nurodyta informacija.

Prekiautojas informuoja vartotoją apie kitos 1 dalyje nurodytos informacijos pobūdį ir prieinamumą ir pateikia tą informaciją vykdydamas pareigas pagal 3 dalį.
- 3. Prekiautojas pateikia 1 dalyje nurodytą informaciją ne vėliau kaip prieš vieną dieną iki to laiko, kai vartotojas yra saistomas nuotolinės prekybos sutarties.

Kai 1 dalyje nurodyta informacija pateikiama likus mažiau nei vienai dienai iki to laiko, kai vartotojas tampa saistomas nuotolinės prekybos sutarties, valstybės narės reikalauja, kad prekiautojas patvariojoje laikmenoje vartotojui primintų apie galimybę atsisakyti nuotolinės prekybos sutarties ir apie sutarties atsisakymo tvarką pagal 16b straipsnį. Šis priminimas vartotojui pateikiamas ne vėliau kaip per vieną dieną nuo nuotolinės prekybos sutarties sudarymo.
- 4. 1 dalyje nurodyta informacija vartotojui pateikiama patvariojoje laikmenoje ir išdėstoma taip, kad ją būtų lengva perskaityti, naudojant įskaitomo dydžio rašmenis.

Išskyrus 1 dalies a, f, g ir p punktuose nurodytą informaciją, prekiautojui leidžiama informaciją pateikti sluoksniais, jei ji teikiama elektroninėmis priemonėmis.

Jei prekiautojas nusprendžia pateikti informaciją sluoksniais, 1 dalyje nurodytą informaciją turi būti galima atspausdinti kaip vieną dokumentą.

Kai 1 dalyje nurodytai informacijai pateikti naudojamos spalvos, dėl to neturi sumažėti informacijos suprantamumas, jei būtų spausdinama ar daroma nespalsvota pagrindinės informacijos dokumento kopija.

1 dalyje nurodyta informacija regos sutrikimų turintiems vartotojams paprašius pateikiama tinkamu formatu.
- 5. Įrodinėjimo, ar įvykdyti šiame straipsnyje nustatyti informacijos reikalavimai, pareiga tenka prekiautojui.
- 6. Jeigu kitame Sąjungos akte, kuriuo reglamentuojama konkreti finansinė paslauga, yra taisyklių dėl informacijos, kuri turi būti pateikta vartotojui prieš sudarant sutartį, tai konkrečiai finansinei paslaugai taikomi tik to Sąjungos akto reikalavimai dėl ikisutartinės informacijos, išskyrus atvejus, kai tame akte numatyta kitaip.

16b straipsnis

Teisė atsisakyti nuotolinės prekybos sutarčių dėl finansinių paslaugų

1. Valstybės narės užtikrina, kad vartotojas turėtų 14 kalendorinių dienų terminą atsisakyti sutarties be netesybų ir nenurodydamas jokios priežasties.

Pirmoje pastraipoje nurodytas sutarties atsisakymo laikotarpis prasideda vieną iš šių dienų:

- (a) nuotolinės prekybos sutarties sudarymo dieną;
- (b) dieną, kurią vartotojas gauna sutarties nuostatus ir sąlygas bei informaciją pagal 16a straipsnį, jei toji diena yra vėlesnė, nei nurodytoji šios pastraipos a punkte.

2. Teisė atsisakyti sutarties netaikoma:

- (a) vartotojams skirtoms finansinėms paslaugoms, kurių kaina priklauso nuo prekiautojo nekontroliuojamų svyravimų finansų rinkoje, kurie gali įvykti per sutarties atsisakymui numatytą terminą. Tai paslaugos, susijusios su:
 - užsienio valiuta;
 - pinigų rinkos priemonėmis; perleidžiamaisiais vertybiniais popieriais;
 - kolektyvinio investavimo subjektų investicininiais vienetais;
 - finansinių būsimųjų sandorių sutartimis, įskaitant lygiavertes priemones, už kurias atsiskaitoma pinigais;
 - išankstiniais palūkanų normos sandoriais;
 - palūkanų normos, valiutos ir nuosavybės vertybinių popierių apsiskeitimo sandoriais;
 - pasirinkimo įsigyti ar perleisti bet kokias šiame punkte nurodytas priemones, įskaitant lygiavertes atsiskaitymo grynaisiais pinigais priemones, sandoriais. Ši kategorija apima visų pirma valiutų ir palūkanų normų pasirinkimo sandorius;
 - kriptoturtu, kaip apibrėžta [*Komisijos pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl kriptoturto rinkų, kuriuo iš dalies keičiama Direktyva (ES) 2019/193, 3 straipsnio 1 dalies 2 punkte, 2020 9 24, COM(2020) 593 final*].
- (b) kelionių ir bagažo draudimo sutartims ar panašioms trumpalaikėms draudimo sutartims, kurių trukmė trumpesnė nei vienas mėnuo;
- (c) sutartims, kurias tiesioginiu vartotojo prašymu abi šalys yra visiškai įvykdę vartotojui nepasinaudojus teise atsisakyti sutarties.

3. Vartotojas pasinaudoja teise atsisakyti sutarties per 1 dalyje nurodytą sutarties atsisakymo laikotarpį, jei pranešimas apie pasinaudojimą teise atsisakyti sutarties išsiunčiamas arba vartotojas aktyvuoja 5 dalyje nurodytą sutarties atsisakymo mygtuką iki to laikotarpio pabaigos.

4. Šis straipsnis neturi įtakos bet kuriems nacionalinės teisės aktams, nustatantiems laikotarpį, kurio metu sutartis negali būti pradama vykdyti.

5. Valstybės narės užtikrina, kad elektroninėmis priemonėmis sudaromoms nuotolinės prekybos sutartims prekiautojas suteiktų galimybę naudotis sutarties atsisakymo mygtuku, kad vartotojui būtų lengviau pasinaudoti teise atsisakyti sutarties. Toks mygtukas turi būti aiškiai paženklintas žodžiais „Atsisakyti sutarties“ arba atitinkama nedviprasmiška formuluote.

Sutarties atsisakymo mygtukas turi būti aiškiai matomas ir nuolat prieinamas per visą sutarties atsisakymo laikotarpį toje pačioje elektroninėje sąsajoje, kuri naudojama nuotolinės prekybos sutarčiai sudaryti. Be to, prekiautojas sutarties atsisakymo mygtuką taip pat gali pateikti kitu kanalu.

Prekiautojas užtikrina, kad aktyvavus sutarties atsisakymo mygtuką vartotojui būtų pateiktas momentinis patvirtinimo pranešimas, kad buvo pasinaudota teise atsisakyti sutarties, kuriame nurodoma naudojimosi teise atsisakyti sutarties data ir laikas. Pasinaudojimą teise atsisakyti sutarties prekiautojas vartotojui pateikia patvariojoje laikmenoje.

6. Jeigu kitame Sąjungos akte, kuriuo reglamentuojama konkreti finansinė paslauga, yra taisyklių dėl teisės atsisakyti sutarties, tai konkrečiai finansinei paslaugai taikomi tik to Sąjungos akto reikalavimai dėl teisės atsisakyti sutarties, išskyrus atvejus, kai tame akte numatyta kitaip.

16c straipsnis

Apmokėjimas už paslaugą, suteiktą prieš nutraukiant sutartį

1. Kai vartotojas pagal 16b straipsnį pasinaudoja teise atsisakyti sutarties, jis pernelyg nedelsdamas turėtų sumokėti už paslaugą, kurią prekiautojas faktiškai suteikė pagal sutartį. Mokėtina suma:
 - (a) neturi viršyti sumos, kuri yra proporcinga jau suteiktų paslaugų apimčiai, lyginant su visa nuotolinės prekybos sutartimi;
 - (b) jokių atvejų neturi būti tokia, kuri galėtų būti suprantama kaip bausmė.
2. Prekiautojas negali reikalauti, kad vartotojas sumokėtų kokią nors sumą pagal šio straipsnio 1 dalį, išskyrus atvejus, kai jis gali įrodyti, kad vartotojas apie mokėtiną sumą buvo tinkamai informuotas pagal 16a straipsnio 1 dalies p punktą. Tačiau jokių atvejų prekiautojas negali reikalauti tokio mokėjimo, jei jis be išankstinio vartotojo prašymo yra pradėjęs vykdyti sutartį prieš pasibaigiant 16b straipsnio 1 dalyje numatytam sutarties atsisakymo terminui.
3. Prekiautojas, pernelyg nedelsdamas ir ne vėliau kaip per 30 kalendorinių dienų, grąžina vartotojui bet kokias iš jo pagal nuotolinės prekybos sutartį gautas sumas, išskyrus 1 dalyje nurodytą sumą. Šis terminas prasideda nuo tos dienos, kurią prekiautojas gauna pranešimą apie sutarties atsisakymą.
4. Vartotojas, ilgai nedelsdamas ir ne vėliau kaip per 30 kalendorinių dienų, grąžina prekiautojui bet kokias iš jo gautas sumas. Šis terminas prasideda nuo dienos, kai vartotojas atsisako sutarties.

16d straipsnis

Tinkami paaiškinimai

1. Valstybės narės užtikrina, kad būtų reikalaujama, jog prekiautojai pateiktų vartotojui tinkamus paaiškinimus dėl siūlomų finansinių paslaugų sutarčių, kad vartotojas galėtų įvertinti, ar siūloma sutartis ir papildomos paslaugos atitinka jo poreikius ir finansinę padėtį. Paaiškinimuose turi būti pateikiama ši informacija:
 - (a) reikalaujama ikisutartinė informacija;

- (b) esminės siūlomos sutarties savybės, įskaitant galimas papildomas paslaugas;
 - (c) konkrečios pasekmės, kurias siūloma sutartis gali turėti vartotojui, įskaitant vartotojo mokėjimo įsipareigojimų nevykdymo arba vėlavimo atlikti mokėjimą pasekmes.
2. 1 dalis taip pat taikoma paaiškinimams, teikiamiems vartotojui naudojant internetines priemones, pavyzdžiui, tiesioginius pokalbius, pokalbių robotus, „RoboAdvice“, interaktyvias priemones ar panašius metodus.
 3. Valstybės narės užtikrina, kad tuo atveju, kai prekyautojas naudoja internetines priemones, vartotojas turėtų teisę prašyti žmogaus įsikišimo ir jį gauti.
 4. Jei kitame Sąjungos akte, kuriuo reglamentuojama konkreti finansinė paslauga, yra taisyklių dėl informacijos, kuri turi būti pateikta vartotojui prieš sudarant sutartį, šio straipsnio 1–3 dalys netaikomos.

16e straipsnis

Papildoma apsauga dėl elektroninių sąsajų

Nedarant poveikio Europos Parlamento ir Tarybos direktyvai 2005/29/EB²⁴ ir Tarybos direktyvai 93/13/EEB²⁵, valstybės narės patvirtina priemones, kuriomis reikalaujama, kad prekyautojai, sudarydami finansinių paslaugų sutartis nuotoliniu būdu, nenaudotų savo elektroninės sąsajos struktūros, modelio, funkcijos ar veikimo būdo taip, kad galėtų būti iškraipyta arba pakenkta vartotojų gebėjimui priimti laisvą, savarankišką ir informacija pagrįstą sprendimą ar pasirinkimą.

2 straipsnis

Perkėlimas į nacionalinę teisę

1. Valstybės narės ne vėliau kaip [24 mėnesiai nuo priėmimo] priima ir paskelbia įstatymus ir kitus teisės aktus, būtinus, kad būtų laikomasi šios direktyvos. Jos nedelsdamos pateikia Komisijai tų teisės aktų nuostatų tekstą.

Tas nuostatas jos taiko nuo [data po 24 mėnesių nuo priėmimo].

Valstybės narės, priimdamos tas nuostatas, daro jose nuorodą į šią direktyvą arba tokia nuoroda daroma jas oficialiai skelbiant. Nuorodos darymo tvarką nustato valstybės narės.
2. Valstybės narės pateikia Komisijai šios direktyvos taikymo srityje priimtų nacionalinės teisės aktų pagrindinių nuostatų tekstus.

²⁴ 2005 m. gegužės 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2005/29/EB dėl nesąžiningos įmonių komercinės veiklos vartotojų atžvilgiu vidaus rinkoje ir iš dalies keičianti Tarybos direktyvą 84/450/EEB, Europos Parlamento ir Tarybos direktyvas 97/7/EB, 98/27/EB bei 2002/65/EB ir Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 2006/2004 („Nesąžiningos komercinės veiklos direktyva“) (OL L 149, 2005 6 11, p. 22).

²⁵ 1993 m. balandžio 5 d. Tarybos direktyva 93/13/EEB dėl nesąžiningų sąlygų sutartyse su vartotojais (OL L 95, 1993 4 21, p. 29).

3 straipsnis

Panaikinimas

Direktyva 2002/65/EB panaikinama nuo [24 mėnesiai nuo priėmimo].

Nuorodos į panaikintą direktyvą laikomos nuorodomis į Direktyvą 2011/83/ES su pakeitimais, padarytais šia direktyva, ir aiškinamos pagal šios direktyvos priede pateiktą atitikmenų lentelę.

4 straipsnis

Įsigaliojimas

Ši direktyva įsigalioja dvidešimtą dieną po jos paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

5 straipsnis

Adresatai

Ši direktyva skirta valstybėms narėms.

Priimta Briuselyje

Europos Parlamento vardu
Pirmininkas / Pirmininkė

Tarybos vardu
Pirmininkas / Pirmininkė